مکث

زمانی برای اقتدار

اقتدار پلیس در جامعه به‌عنوان نیروی حافظ امنیت شهروندان همیشه از دغدغه‌های مهم فرماندهان این نیرو در کشور بوده است. بر همین اساس، در دهه‌های گذشته فرماندهان نیروی انتظامی اقدامات مختلفی را برای بالا بردن اقتدار و توان هر چه بیشتر پلیس در سراسر کشور انجام داده‌اند که با نتیجه‌ای مثبت نیز همراه بوده و باعث شده که مقبولیت اجتماعی و احساس نیاز اجتماعی نسبت به نیروی پلیس در جامعه افزایش یابد. در این گزارش به مرور برخی از این اقدامات پرداخته‌ایم.

گشت تأمین شهربانی

اواخر دهه ۶۰بود که تیمسار امیدیان، فرمانده وقت شهربانی، برای مقابله با شـرارت، کیف‌قاپی و زورگیری که در آن زمان از جرائم نوظهور در پایتخت به شـمار می‌رفت و رفته رفته در حال افزایش بود، به فکـر به‌وجود آوردن نیرویـی ویژه برای مقابله با این جرائم افتاد. هنوز هـم عکس‌ها و تصاویر قدیمی از بنزهای ۱۹۰مشـکی با مامورانی که لباس سیاه به تن دارند و کلاه کج به سر، یادآور همان دوران و فعالیت نیروهایی است که «گشت تامین شهربانی» نام داشتند. این گشت‌ها متشکل از نیروهای تکاوری بودند که با بدن‌هـای ورزیده و لباس‌های یک دست مشـکی و کلاه های کج تکاوری، وحشت به دل هر مجرمی می‌انداختند و راه‌اندازی این گشـت‌ها در آن زمان به گواه پیشکسوتان پلیس، تأثیر مثبتی داشت و به خوبی توانست اهداف فرمانده شهربانی وقت را برآورده کند. وظیفه گشت‌های تامین شهربانی، گشتزنی در خیابان‌ها و محله‌های شهر بود و نیروهای آموزش دیده‌ای که در این گشت‌ها حضور داشتند به راحتی می‌توانسـتند از پس زورگیران، عربده کشان، اشرار و کیف‌قاپانی که با اقدامات شان امنیت شهر را تهدید می‌کردند، بربیایند.

تغییر چهره پلیس

فعالیت گشت تامین شهربانی هر چند توانسته بود تأثیر بالایی بر اقتدار پلیس(در آن زمان شـهربانی) در جامعه داشته باشد اما پس از ادغام شهربانی، ژاندارمری و کمیته انقلاب اسلامی و به‌وجود آمدن نیروی انتظامی در سال ۷۰رفته رفته از خیابان‌ها محو و در ذهن‌ها به فراموشی سپرده شد. در این سال‌ها هر چند گشت‌هایی با نام‌های رعد، صاعقه، گشت ویژه و... به‌وجود آمد اما تأثیر آنها به اندازه تأثیری که گشت تامین شهربانی در جامعه به همراه داشت، نبود. در نهایت در دهه ۸۰و در دوران فرماندهی سـردار محمدباقر قالیباف بود که اقدامات و تلاش‌ها برای بالا بردن اقتدار پلیس در جامعه وارد مرحله‌ای تازه شـد و با ورود تجهیزات، از جمله بنزهای الگانس به سازمان نیروی انتظامی، پلیس تغییر چهره داد.

در همـان زمان‌ها بود که گشـت‌های بـه گواه بسـیاری از پیشکسوتان پلیس، تأثیرگذار آگاهی راه‌اندازی شد. ۳۰۰الگانس سبز و سـفید در اختیار کارآگاهانی قرار گرفت که با لباس شخصی و سلاحی زیر بازو راهی خیابان‌ها می‌شدند تا علاوه بر اجرای مانوری هراس انگیز برای مجرمان، به مقابله با سارقان بپردازند. گشت آگاهی در آن زمان به ۳شیفت تقسیم می‌شد و در هر شیفت ۱۰۰الگانس پلیس راهی خیابان‌ها می‌شدند. در هر خودرو، یک کارآگاه چهره‌زن حضور داشت که تخصص‌اش چهره‌زنی مجرمان بـود. نحوه فعالیت ایـن کارآگاهان که به نوعی با علم روانشناسی هم آشنایی داشتند، این گونه بود که با گشت‌زنی در خیابان ها و مشاهده افراد، از روی عکس‌العمل و رفتارشان می‌توانستند حدس بزنند که آیا وی ریگی در کفش دارد یا نه. یا اینکه با مشـاهده خودروهـا و نحوه عکس‌العمل راننده ها، در بسـیاری مواقع می‌توانستند خودروهای سرقتی را شناسـایی کنند. در آن زمان، این گشت‌ها با هدف مبارزه با مجرمان در حال حرکت به‌وجود آمـد؛ یعنی افرادی همچون کیف‌قاپان، زورگیران، گردنبندقاپ‌هـا، موبایل‌قاپ‌ها و... که با موتور یا ماشین‌های سـرقتی راهی خیابان‌ها می‌شدند و با شناسایی طعمه‌هایشان، دسـت به سـرقت از آنها می‌زدند. فعالیت این گشت‌ها، باعث شد که در دهه ۸۰، نه تنها آمار جرائم مجرمان در حال حرکت کاهش یابد، بلکه شـهروندان نیز به نوعی با مشاهده این خودروها و کارآگاهان ویژه پلیس، احساس آرامش و امنیت بیشتری پیدا کنند. اینها برای چند سال فعالیت می‌کردند اما متأسفانه مشکلات خودرویی و عدم‌امکانات کافی، رفته رفته باعث شد کمتر و کمتر شوند.

یگان ویژه

یگان ویژه پاسـداران ناجا در همان اوایل دهه ۷۰به‌وجود آمد و با گذشت سال‌ها دچار تغییراتی شـد. تا پیش از فرماندهی محمدباقر قالیباف بر نیروی انتظامی، این یگان‌ها بیشتر به‌عنوان نیروی ضدشورش به‌کار برده می‌شدند اما در دهه ۸۰بود که با تعریف ماموریت‌های ویژه، چهره یگان ویژه تغییر یافت تا جایی که حالا به نام «نوپو» شـناخته می‌شود؛ نوپو مخفف نیروهای ویژه پاد(ضد) وحشت اسـت که از دهه ۸۰تبدیل به نیروهای حرفه‌ای پلیس شد. رهایی گروگان، مقابله با جنگ‌های شهری و دیگر ماموریت‌های تعریف شـده برای این نیرو با تجهیزات، خودروها و لباس‌هایی که در اختیار آنها قرار گرفته بود، چهره‌ای متفاوت از نیروی انتظامی را به نمایش گذاشـت که خود سهم زیادی در بالابردن اقتدار و مقبولیت پلیس در جامعه داشت.

گشت ویژه مبارزه با زورگیران

شاید همین تجربه موفق سال‌های گذشته بود که باعث شد در شهریور پارسال، سردار حسین رحیمی، فرمانده وقت انتظامی تهران از گشت‌های ویژه‌ای رونمایی کند که وظیفه‌اش مبارزه با جرائم خشن زورگیران و مجرمان گستاخ بود. از همان زمان این گشت‌ها در قالب ۲۱۰ واحد در تهران متشکل از نیروهای یگان ویژه و یگان امداد در ۲۱۰ مسیر کارشان را آغاز کردند تا به مقابله قاطع با مجرمان خشن بپردازند؛ اتفاقی که به گفته سردار رحیمی در کاهش آمار این سرقت‌ها تاثیرگذار بود و گامی مهم در بالا بردن اقتدار پلیس در جامعه به شمار می‌رفت.

پرونده‌ای درباره حوادثی که مظلومیت پلیس را ثابت می‌کند

مدافعان بی‌ادعا

گزارش
گروه حوادث

حمله روز گذشته اشرار به کلانتری زاهدان یک‌بار دیگر زنگ خطر خلأهای قوانین حمایتی و همچنین کمبود امکانات نیروی انتظامی برای مقابله با اشرار، مجرمان و تبهکاران را به صدا در آورد. مأموران پلیس، به‌عنوان نیروهای حافظ امنیت همیشه در صف نخست مقابله با اشرار و تبهکاران قرار دارند و همین هم باعث شده که سالانه شاهد شهادت یا مصدومیت مأموران زیادی باشیم که خالصانه جانشان را کف دست‌شان می‌گیرند تا سینه‌شان سپری باشد در برابر متعرضان به امنیت مردم و جامعه. مرور حوادثی که در سال‌های اخیر برای مأموران وظیفه‌شناس فراجا در نقاط مختلف کشور رخ داده ثابت می‌کند که آنها همیشه در کنار مردم بوده‌اند و برای دفاع از جان، مال و ناموس آنها و حفظ امنیت و آسایش‌شان از جان مایه گذاشته‌اند اما همیشه نیز مظلوم واقع شده‌اند. در این گزارش به برخی از این پرونده‌ها پرداخته‌ایم.

حمله کور

سـاعت ۷:۱۵ صبح دیروز (شنبه) ۴فرد مسـلح با تیراندازی به‌سـوی مأموران نگهبان کلانتری ۱۶زاهدان واقع در جنوب مصلای اهل سنت تلاش کردند وارد آنجا شده و کنترل کلانتری را به‌دست گیرند. آنها که مسـلح به انواع سلاح و مهمات بودند ابتدا با پرتاب نارنجک وارد برجک نگهبانی شدند و تلاش کردند از آنجا به بخش اصلی کلانتری که علاوه بر مأموران، شـماری از مردم به‌عنوان ارباب رجوع نیز حضور داشـتند وارد شوند اما مقاومت مأموران محافظ مانع آنها شد.

به‌دنبال این حادثه نیروهـای کلانتری از داخـل و نیروهای امنیتی از خارج کلانتری به مقابله با مهاجمان پرداختند و این درگیری برای حدود یک سـاعت به طول انجامید اما در نهایت با شـهادت ۲نفر از مأموران پلیس و هلاکت ۴تروریست مسلح به پایان رسید.

با پایان این درگیری مسلحانه، سردار دوستعلی جلیلیان، فرمانده انتظامی سیستان و بلوچسـتان در محل حادثه حاضر شد و به بیان جزئیات بیشـتری از آنچه اتفاق افتاده، پرداخت. او گفت: اوایل صبح شنبه ۴تروریست مسلح در پوشش ارباب‌رجوع قصد ورود به محوطه اصلی کلانتری را داشتند. در این هنگام سرباز وظیفه نگهبان در اصلی مقر انتظامی، با هوشیاری خود به مقابله با تروریست‌ها پرداخت و در درگیری با آنها یک نفر را به هلاکت رساند و مانع ورودشان به محوطه اصلی کلانتری شد.

او در ادامه گفت: با حضور مقتدرانه مأموران پلیس مستقر در مقر انتظامی و پس از ناکامی تروریست‌ها در ورود به محوطه اصلی کلانتری، مهاجمان وارد برجک نگهبانی کلانتری شده و اقدام به تیراندازی کورکورانه به اطراف و درگیری مسلحانه با نیروهای امنیتی و انتظامی کردند.

به‌گفته فرمانده انتظامی سیستان و بلوچسـتان در ادامه این درگیری با حضور نیروهای امنیتی، تروریست‌ها در تنگنا قرار گرفتند. او در این‌باره گفت: با آتش پرحجم مأموران پلیس، در این درگیری هر ۴تروریست تا دندان مسلح در صحنه به هلاکت رسیدند و از آنها ۴قبضه سلاح جنگی، ۷نارنجک و چند جلیقه انتحاری کشف شد. در این حادثه ۲ نیروی جان‌برکف انتظامی، سرباز وظیفه مبین رشیدی و استواریکم کادر علیرضا کیخا که تا آخرین قطره خون خود در برابر تروریست‌ها ایستادگی کرده بودند، به شهادت رسیدند.

شهید دهه‌هشتادی فراجا

در جریان ناآرامی‌های سال گذشـته که به دنبال مرگ مهسا امینی به راه افتاد، شماری از نیروهای فراجا توسط آشوبگران به شهادت رسیدند. یکی از آنها شهید استوار یکم فرید کرم‌پور حسنوند بود. او که ۲۱سال داشـت و متولد شهرستان چگنی و ساکن شـهر پرند بود، در آشـوب‌های خیابانی شهرستان رباط‌کریم بر اثر زیرگرفته‌شـدن توسط یک خودروی سواری در ۳۰شهریور ماه سـال ۱۴۰۱مجروح و به بیمارستان منتقل شـد. با وجود اینکه کادر درمان تلاش زیادی برای درمان این پلیس جوان انجام دادند اما او سـرانجام روز پنجم مهرماه به شهادت رسید.

نشستن روی سقف ماشین پلیس

اشرار و تبهکاران در جریان درگیری با مأموران پلیس قصد آسیب‌زدن به آنها را دارند اما گاهی هدف، تحقیر مأموران است؛ درست مثل رفتار زنی که مدتی روی سقف خودروی پلیس نشست. اما جزئیات این ماجرا چه بود و با این زن چه برخوردی شد؟ سـرهنگ جلیل موقوفه‌ای، رئیس وقت پلیس پیشگیری تهران بزرگ در این‌باره گفت: روز نهم مردادماه سال ۱۴۰۱ زنی همراه همسرش برای پیگیری پرونده خود به شورای حل اختلاف منطقه ۱۰ مراجعه کردند و دقایقی بعد با قاضی شعبه و مأمور مراقب انتظامی شورا درگیر شدند و اقدام به تهدید و جوسازی کردند. او ادامه داد: در ادامه از شورای حل اختلاف با مرکز ۱۱۰ تماس گرفته شد و قاضی شعبه اعلام کرد که از زن و مرد شاکی است و آنها باید به کلانتری منتقل شوند. در این هنگام بود که زن جوان از دستور مأموران تمرد کرد و بالای سقف ماشین کلانتری رفت و با داد و فریاد اقدام به جوسازی کرد. او مدعی بود شوهرش باید آزاد شود؛ با وجود این هر دو بازداشت شده و پس از انجام تحقیقات به مقام قضایی تحویل داده شدند.

چاقوی سارق بر قلب پلیس

بعضی از متهمان وقتی پلیس را در برابر خود می‌بینند برای فرارکردن حاضر هسـتند دست به هر کاری بزنند؛ حتی درگیرشـدن با پلیس. نمونه‌ای از این حادثه تلخ چندی قبل در محدوده کلانتری نامجـو افتاد و در جریان آن یکی از مأموران به شهادت رسید. حدود ساعت ۵صبح بود که دختر جوانی که به تنهایی در طبقه اول ساختمانی در حوالی میدان سپاه تهران زندگی می‌کرد از خواب پرید و با این گمان که دزد به خانه‌اش آمده با برادرش تماس گرفت و از او خواست از پلیس کمک بگیرد. لحظاتی از این تماس می‌گذشت که سارق وارد خانه دختر جوان شد و با چاقو او را تهدید کرد که اگر سر و صدا کند جانش به خطر می‌افتد. او دست و پای دختر را بست و سراغ پول، طلا و اموال قیمتی خانه رفت. همزمان ۲مأمور کلانتری نامجو وارد خانه شدند. در آن لحظات سارق خشن قصد فرار داشت که در راه‌پله‌ها با مأموران روبه‌رو شد. او با ضربه چاقو به سینه یکی از مأموران به نام استوار یکم امیر کیوانلو زد و او را به شهادت رساند و تلاش کرد فرار کند، اما توسط دومین مأمور دستگیر شد.

شهادت مأمور پلیس توسط شرور قمه به دست

شـامگاه چهارشـنبه ۱۳بهمن‌ماه سال ۱۴۰۰سـرهنگ دوم علی‌اکبر رنجبر، جانشین پاسـگاه بیدزرد شیراز همراه با یکی از سربازان سوار بر خودروی دوکابینه پلیس برای انجام ماموریت از پاسگاه خارج شدند. وقتی آنها در جاده اصلی شیراز به کوار، مقابل رستورانی توقف کردند، مرد جوانی از پرایدی که در آنجا متوقف بود، پیاده شد و به‌سوی سـرباز پلیس که راننده خودرو بود رفت و او را با ضربه چاقو مجروح کرد. در این شـرایط بود که سرهنگ رنجبر برای دفاع از همکارش بلافاصله از خودرو پیاده شد و سراغ مرد شرور رفت. درحالی‌که این مأمور پلیس اسلحه به‌دست داشت چند مرتبه به مرد شرور اخطار داد که خودش را تسلیم کند اما او نه‌تنها تسلیم نشد بلکه به‌سوی این مأمور نیز حمله کرد. براساس تصاویر ضبط‌شده دوربین‌های مداربسته جوان شرور پس از آنکه با چاقو ضربه‌ای به سـرهنگ رنجبر زد و او را روی زمین انداخت ضربه دیگری به گردن وی زد و او را به شـهادت رساند. آنطور که این تصاویر نشان می‌دهد قاتل پس از این جنایت سوار بر خودروی پرایدش از محل حادثه گریخت. دقایقی از این جنایت می‌گذشت که با حضور نیروهای پلیس در محل تحقیقات در این‌باره آغاز و کمی بعد عامل شهادت شهید رنجبر دستگیر شد. شهید سرهنگ‌دوم علی‌اکبر رنجبر از جمله پرسـنل شجاع و رشـید فراجا بود که یک هفته قبل از شـهادت بیش از ۱۰۰ کیلوگرم موادمخدر را از قاچاقچیان کشف کرده بود. پدر او از نیروهای بازنشسته ناجا بود و از این شهید ۲فرزند به یادگار مانده است.

شهادت هنگام تأمین امنیت

یکی دیگر از افسـران پلیس که هنگام تامین امنیت مردم به شهادت رسید، شهید احسان پای‌خسته، از افسـران یگان ویژه پلیس مشهد بود. او که هنگام تامین امنیت جمعه‌بـازار هدف ضربه چاقوی مردی شـرور قرار گرفته بود، ۲روز پس از حادثه روی تخت بیمارسـتان به شهادت رسید. او ظهر روز ۶اسفندماه سال ۱۴۰۰برای تامین امنیت جمعه‌بازار شهید شوشتری به این محل رفته بود که یکی از مأموران شهرداری نزد وی رفت و گفت به یکی از دستفروش‌ها مشکوک است. مأمور شهرداری می‌گفت که احتمال می‌دهد مرد دستفروش در حال فروش اجناس سرقتی است و ستوان پای‌خسته با شنیدن این خبر به سمت دستفروش رفت. او در حال پرس‌وجو از این مرد بود که ناگهان مرد دستفروش با چاقو به ران پای او ضربه‌ای زد و سوار بر موتورسیکلت از آنجا گریخت. به دنبال این حادثه، ستوان پای‌خسته که مجروح شده بود، به بیمارستان شهید هاشمی‌نژاد مشهد انتقال یافت، اما ۲ روز بعد به دلیل شدت خونریزی، به شـهادت رسید. به دنبال این حادثه قاتل دستگیر شد و به قتل اعتراف کرد. او مدتی بعد از سوی دادگاه به قصاص محکوم و در نهایت مجازات شد.

پلیس فداکار

مامـوران پلیـس بارهـا در حـوادث مختلف با از خودگذشـتگی جان افراد مختلفـی را از مرگ نجات داده‌اند. یکی از آنها ستوان دوم پرویز کرم‌پور، از مأموران کلانتری ۱۲۴ قلهک بود که وقتی دید مردی روی خودش بنزین ریخته و قصد خودسوزی دارد تلاش کرد مانع او شـود، امـا خودش دچار سوختگی شـدیدی شـد و در نهایت به شهادت رسید. شـهریور ماه سال ۹۹ سـتوان دوم پرویز کرم‌پور همـراه دادورز و نماینده دادسـتان برای اجرای حکم تخلیـه به آپارتمانـی حوالی قلهک رفتند. مرد مسـتأجر که ۵۱سـاله بود و به همراه پسرش زندگی می‌کرد، وقتی آنها را مقابل آپارتمان دید و متوجه شـد صاحبخانه حکم تخلیه گرفته اسـت، برای اعتراض به حکم، مقابل واحد و کنار آسانسـور روی خودش بنزین ریخت. بعد کبریت را از جیبش درآورد که خودش را بسـوزاند. مأمور فداکار با دیدن این صحنه از پشـت سـر او را در آغوش گرفت و با صحبت او را آرام کرده و کبریت را از مرد مستأجر گرفت. پس از آن به داخل خانه رفت تا برای مرد مسـتأجر یک لیوان آب بیاورد. مرد مسـتأجر ناگهان فندکی را که داخل جیبش بود، بیرون آورد و خـودش را آتش زد. او همانطور که شـعله‌های آتش زبانه می‌کشید وارد آپارتمان شد. مأمور فداکار با دیدن او تلاش کرد که آتش را خاموش کرده و او را نجات بدهد. اما به‌دلیل اینکه لحظاتی قبل مرد مستأجر را در آغوش گرفته بود که اجازه ندهد خـودش را بسـوزاند، لباس‌های خودش نیز آغشته به بنزین شده بود و همین باعث شد لباس‌هایش شعله‌ور شود. او با این حال تلاش می‌کرد آتش خود و مرد مستأجر را خاموش کند. شاهدان هم به کمکش شتافتند و لباس‌هایشان را از تنشـان خارج کردند و به اورژانس زنگ زدند. هردو مصدوم به بیمارستان منتقل شدند، اما ابتدا مرد مسـتأجر و در ادامه ستوان کرم‌پور جان خود را از دست دادند.

شهادت در مأموریت

مأموران در مأموریت‌های مختلف، به‌خصوص زمانی که قرار است متهمی را دستگیر کنند، همواره جان‌شان در خطر است و معلوم نیست که متهم تحت تعقیب وقتی در برابر پلیس قرار می‌گیرد از خود چه واکنشی نشان خواهد داد. شـمار زیادی از مأموران تاکنون هنگام دستگیری متهمان مجروح شده یا به شهادت رسـیده‌اند. یکی از آنها شهید محمد یاسمی، مأمور کلانتری ۱۰۸ نواب است. مدتی قبل زن جوانی با همسرش دچار اختلاف شد. اختلافات آنها ادامه داشت تا اینکه زن جوان مهریه‌اش را به اجرا گذاشت، اما شوهر او در دادگاه حاضر نمی‌شد تا اینکه زن حکم جلب شوهرش را گرفت.

او صبح پنجشنبه دوم تیرماه ۱۴۰۱همراه با تعدادی از مأموران پلیس از جمله سرگرد یاسمی و یک کلیدساز راهی خانه شوهرش شد. وقتی مرد کلیدساز با هماهنگی قضایی در حال باز کردن قفل در بود، ناگهان شوهر زن جوان در را باز و شـروع به تیراندازی کرد. در جریان این حادثه مأمور پلیس و همسر مرد مسـلح هدف اصابت گلوله قرار گرفتند و نقش زمین شدند. سپس مرد مسلح اسلحه را روی سرش گذاشت و در مقابل چشمان وحشت زده پسرش و مرد کلیدساز ماشه را کشید و به زندگی خودش پایان داد. در این حادثه سرگرد یاسمی به شهادت رسید و زن جوان زنده ماند.

حمله اوباش به‌پلیس

ماموران پلیس معمولا در ماموریت‌های مختلف ابتدا تلاش می‌کنند سعه صدر از خود نشان دهند و طرف مقابل را به آرامش دعوت کنند، اما گاهی همین سعه صدر و نرمش در برخورد موجب سوءاستفاده می‌شود. درست مثل حادثه‌ای که چندی قبل در کوی غفاری شهر ساری اتفاق افتاد و در جریان آن شماری از اراذل و اوباش به سوی مأموران پلیس حمله کردند. این گروه از اوباش در جریان این درگیری مأموران را تحریک می‌کردند که به آنها شلیک کنند و یکی از آنها نیز سـعی می‌کرد باتوم سرباز نیروی انتظامی را از دستش بقاپد. به دنبال این حادثه فیلم کوتاهی از آنچه اتفاق افتاده بود منتشر شد و در نهایت مأموران در عملیات دیگری با شناسایی ۵نفر از اوباش حمله‌کننده توانستند آنها را دستگیر کنند.

مرور

در ۴ماه ابتدایی امسال دست‌کم ۲۱نفر از نیروهای فراجا به شهادت رسیده‌اند

فداکاری تا پای جان

از مظلومیت نیروهای فراجا همین بس که تـا پای جان برای تامین آسایش و امنیت شهروندان تلاش می‌کنند. در ۴ماه ابتدایی امسال دست‌کم ۲۱نفر از نیروهای فراجا در اسـتان‌های مختلف کشور در حوادث مختلف مثل درگیری مرزی، دستگیری اشرار و... به شهادت رسیده‌اند که در این داده‌نما به برخی از آنها پرداخته‌ایم.

۶ تیرماه

شـهید مدافع وطن، حسـن قورزایی متولـد سـال ۱۳۷۸در شهرسـتان زابـل و از کارکنـان پلیـس مرزبانـی بـود. او روز ۶ تیرمـاه سـال ۱۴۰۲در عملیـات مبـارزه با اشـرار مسـلح که قصد داشـتند آن سـوی میـل مرزی ۱۳۹هنگ مرزی سـراوان وارد کشور شـوند، هدف گلوله قرار گرفـت و به شهادت رسید.

۲۱خرداد

شـهید مدافـع وطـن، محمـد قنبری متولد سـال ۱۳۵۴در ایذه بود. او روز ۲۱خرداد ماه سال ۱۴۰۲در مأموریت تامین امنیت شهروندان درخصوص طـرح فراخـوان و تجمـع غیرمجاز در سـالروز تولد مرحوم کیـان پیرفلک، در جاده روستای پروسـتات گورویی شهرستان ایذه بر اثر حمله خودروی فردی مهاجم به شهادت رسید.

۱۸خرداد

شـهید مدافـع وطـن، محمـد نظری متولـد سـال ۱۳۷۸در شهرسـتان شـاهین‌دژ بود. او روز ۱۸خـرداد ماه سـال ۱۴۰۲درحالی‌کـه در محـدوده مرزبانی ارومیـه سـوار بـر خـودرو مشـغول گشـت‌زنی در نـوار مـرزی و پایـش منطقـه عملیاتی بـود بـر اثر واژگونی خودرو به شهادت رسید.

نهم خرداد

شـهید رسـول مهدوی‌پور، متولد سال ۱۳۶۸در کوهدشـت لرسـتان و رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر شهرستان زرندیه بود. او روز نهم خرداد ماه سال ۱۴۰۲در عملیـات مبارزه با سـوداگران مرگ بر اثر حمله خودروی قاچاقچیان مـواد مخـدر به‌شـدت مجـروح و در بیمارسـتان ولیعصر(عج) فراجا تحت درمـان قرارگرفت، اما به دلیل شـدت جراحـات وارده روز ۲۱خـرداد مـاه بـه شهادت رسید.

۶خرداد

محمدمهـدی احمـدی، متولـد سـال ۱۳۸۱در شهرسـتان بجنـورد، از سـربازان مرزبانی اسـتان سیسـتان و بلوچسـتان بود. او روز ۶خـرداد ماه سال ۱۴۰۲هنگام حراست و پاسداری از مرزهای کشـور در جریـان درگیری مسـلحانه بـا نیروهـای تحـت امـر طالبـان در نقطه صفر مـرزی ایران و افغانستان در هنگ مرزی هیرمند به درجه رفیع شهادت نایل آمد.

۳۱اردیبهشت

شـهدای مدافـع وطـن، حسـن بادامکی، علی غنی‌بادتبیر، محمد جمال‌زاده، ناصر حیدری‌دژ و یونس سیفی‌نژاد از نیروهـای هنـگ مرزی سـراوان واقع در اسـتان سیسـتان و بلوچسـتان روز ۳۱اردیبهشـت‌ماه در عملیات مقابله با نفوذ اشـرار مسلح مرزی بـه کشـور در درگیری با اشـرار مسلح به شهادت رسیدند.

۲۴اردیبهشت‌ماه

قربانعلی پیری متولد سـال ۱۳۵۶در شهرسـتان زابـل، فرمانده پاسـگاه مـرزی ساسـولی هنـگ مـرزی زابـل روز ۲۴اردیبهشـت‌ماه سال ۱۴۰۲در عملیـات مبـارزه بـا سـوداگران مرگ براثـر اصابـت گلولـه قاچاقچیـان مسلح مجروح شـد و به مرکز درمانی انتقـال یافـت، امـا پس از ۲روز، روز ۲۶اردیبهشت ماه به یاران شهیدش پیوست.

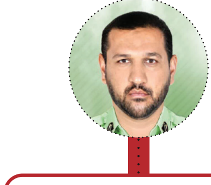

۲۴اردیبهشت

روز ۲۴اردیبهشـت‌ماه بـه پلیـس خـاش خبـر رسـید کـه یک حادثه گروگانگیری اتفـاق افتاده است. دقایقی بـعد گروهـی از مأمـوران، همـراه بـا یاسـر عبدلـی، جانشـین پلیـس اطلاعات خـاش، خـود را بـه محـل حادثـه رسـانده و تـلاش بـرای رهایی گـروگان را آغاز کردنـد کـه در ایـن عملیات جانشـین پلیـس اطلاعات خـاش بـر اثـر اصابت گلوله اشـرار مسـلح بـه شـهادت رسید.

۲۱اردیبهشت

شـهید مدافـع وطـن، محمدرضا اسـداللهی متولـد سـال ۱۳۶۷در شهرستان بیرجند، فرمانده انتظامی پاسـگاه چارک شـیبکوه شهرسـتان بندر لنگه بـود. او روز ۲۱اردیبهشـت ماه سـال ۱۴۰۲در جریـان تعقیـب و گریـز بـا قاچاقچیـان مسـلح مـواد مخدر به دلیل واژگونی خودرواش به شهادت رسید.

۱۹اردیبهشت‌ماه

شـهید مدافـع وطن، مهـدی هادی متولـد سـال ۶۸ در سـلطانیه زنجان بـود. او روز ۱۹اردیبهشـت‌ماه سال ۱۴۰۲در عملیات مبارزه با قاچاقچیان مشـروبات الکلی در زنجان شـرکت داشـت. در ایـن عملیـات، راننـده خودرویی که بار قاچاق حمل می‌کرد بـه عمـد خـودرواش را به این مأمور وظیفه‌شـناس کوبیـد و موجـب شهادت او شد.

۱۸اردیبهشت‌ماه

مسعود پرکاس، متولد سال ۱۳۶۳در بندرعبـاس و رئیـس اداره مبـارزه بـا مواد مخـدر مرزبانی هرمـزگان بود. او کـه نقـش مؤثـری در مبـارزه بـا شبکه‌های قاچاق مواد مخدر داشت از سوی سرتیم قاچاقچیان شناسایی شده بود. آنها روز ۱۸اردیبهشت‌ماه با اجرای نقشه‌ای از پیش طراحی شده در یکی از مسیرهای آبی خلیج‌فارس با کمک یـک تک‌تیرانداز این مأمور وظیفه‌شناس را هدف قرار داده و به شهادت رساندند.

۱۶اردیبهشت

سـعید ربیعی، متولـد سـال ۱۳۶۰در اهـواز، از کارکنـان کلانتـری ۱۳اهواز بـود. او روز ۱۶اردیبهشـت مـاه سـال ۱۴۰۲همـراه بـا چنـد نفـر دیگـر از مأموران پلیس برای دسـتگیری یک قاتل فراری راهی مخفیگاه او شدند. بعد از اینکه آنهـا آنجا را بـه محاصره درآوردنـد، قاتـل فـراری کـه متوجـه حضـور مأموران شـده بود شـروع به تیرانـدازی کرد و در ایـن درگیری این مدافع وطن به شهادت رسید.

۱۴اردیبهشت

شهید مدافـع وطن، مهدی رحیمیان به‌عنـوان سـرباز وظیفـه در کلانتری ۱۹اصفهـان خدمـت می‌کـرد. او روز ۱۴اردیبهشـت مـاه سـال ۱۴۰۲در عملیات مبـارزه با اشـرار در اصفهان براثر حادثه واژگونی خودرو مجروح و به مرکز درمانی منتقل شـد. هرچند کادر پزشـکی بـرای درمان او تـلاش زیادی انجام دادند، اما پس از ۳۶روز در ۱۹خرداد ماه براثر شـدت جراحات وارده به شهادت رسید.

۱۴اردیبهشت

شـهید مدافـع وطـن، مهـدی یزدی‌دلیگانی متولد سـال ۱۳۵۸در برخـوار اصفهـان، از کارکنـان کلانتـری ۱۹ اصفهـان بـود. او و شـمار دیگـری از مأمـوران کلانتـری روز ۱۴اردیبهشـت مـاه امسـال در عملیـات دسـتگیری فـردی شـرور حضـور داشـتند کـه بـر اثـر واژگونی خـودروی پلیس به شهادت رسید.

۱۰اردیبهشت

علیرضا شهرکی، متولد سال ۱۳۵۸در زابل اسـتان سیسـتان و بلوچستان، رئیـس پلیـس آگاهـی شهرسـتان سـراوان بود. او روز ۱۰اردیبهشت‌ماه امسـال همراه با همسـرش سـوار بر خـودرو بـود کـه در میانـه راه اشـرار مسـلح خـودروی او را به رگبـار گلوله بسـتند و در ایـن حادثـه او را بـه شهادت رساندند.

اول اردیبهشت

شـهید مدافـع وطـن، سـجاد قدمی متولد سال ۱۳۷۸در شهرستان قروه استان کردستان و از کارکنان پلیس مرزبانی قروه بود. او در نخستین روز از اردیبهشـت ماه سـال ۱۴۰۲همراه تعـداد دیگـری از مأمـوران مرزبانـی سوار بر خودرو مشـغول گشـت‌زنی و پایش مرزی در منطقه بسطام بودند که خودروی‌شـان دچار حادثه شـد و او بر اثر شـدت جراحات وارده ناشی از واژگونی خودرو به شهادت رسید.

۲۲فروردین

سـعید مریـدی، متولـد ۱۳۵۹در منطقـه رودان واقـع در اسـتان هرمـزگان روز ۲۲فروردین ماه سـال ۱۴۰۲در عملیـات تعقیـب و گریـز و مبـارزه بـا قاچاقچیـان مـواد مخـدر حضـور داشـت. در جریـان ایـن عملیات کـه بـه درگیری مسـلحانه منجر شد گلوله قاچاقچیان به سینه این مأمور وظیفه‌شناس اصابت کرد و او به شهادت رسید.

نکته

پلیس و کارهای انجام نشده طرح‌هایی لنگ پول

«حرکت پرشـتاب و عالمانه به‌سـوی تحقق «پلیس مقتدر و حرفه‌ای؛ امین و مردمی» سرلوحه آرمان‌های من و همکارانم در این دوره از مسئولیت اسـت.» این بخشی از سخنان سردار احمدرضا رادان، فرمانده کل انتظامی کشور در آیین معارفه خود است. انتظار از پلیس همواره فراتر از ظرفیت‌ها و امکانات این نهاد اثرگذار بوده است. گرچه آنچه هم که نیروهای انتظامی کشور از مرزها تا داخل شهرها انجام داده‌اند همواره فراتر از امکانات و حتی وظایف آنها بوده است؛ چنانچه حتی در زمینه حجاب هم در سال‌های اخیر تنها این پلیس بوده که در صحنه حضور داشته و برخلاف ۲۶نهاد مسئول در انجام وظایف خود جدی‌تر بوده و چه بسا بار همه را بر دوش کشیده است.

در این میان اما، متناسـب با همان انتظارها باید کارهایی هم انجام می‌شد و امکاناتی هم در اختیار نیروهای حافظ امنیت قرار می‌گرفت که متأسفانه هنوز اتفاق نیفتاده است؛ از نصب دوربین روی لباس‌های نیروهای پلیس گرفته تا انسـداد مرزها به‌ویژه در شرق کشور و کمبود کلانتری در تهران؛ مواردی که خود در ارتقای اقتدار پلیس نقش بسزایی خواهند داشت.

۶سال معطلی نصب دوربین روی لباس پلیس

نخستین‌بار مهرماه سال ۱۳۹۶ بود که در مراسمی با حضور سردار اسکندر مومنی، جانشین وقت ناجا از دوربین‌های البسه مأموران پلیس رونمایی شـد. در این رونمایی که به مناسبت هفته نیروی انتظامی برگزار شد، وعده داده شد که خیلی زود لباس اکثر مأموران پلیس به دوربین البسه مجهز شود، تا هم مستندات وقوع جرم در آن ثبت شود و هم ضمانتی باشـد بر حسن رفتار مأموران پلیس. دوربین‌های البسه اما با آن سرعتی که وعده داده شد، پیش نرفت. دلیل اصلی آن هم کمبود منابع اعلام شـد؛ موضوعی که بارها از سوی فرماندهان نیروی انتظامی مورد اشاره قرار گرفت. ازجمله این موارد می‌توان به اظهارات سردار حسین اشتری، فرمانده وقت کل انتظامی کشور اشاره کرد که حدود یک سال بعد و در دی‌ماه ۹۷ در جمع خبرنـگاران گفت: «هنوز منابع بـرای خرید لباس دوربین‌دار تأمین نشده است، باید اعتبارات از طریق دولت واگذار شود که امیدواریم برای سال آینده (۹۸) این کسری برطرف شود.» سردار معصوم‌بیگی، رئیس پلیس پیشگیری فرماندهی انتظامی کشور سال ۱۴۰۰خبر داد که تاکنون ۱۰هزار دوربین به مأموران داده شده است، ولی برای عملی شـدن این طرح به همین تعداد دوربین دیگر نیاز داریم.» چندی بعد هم سردار حاجیان، سخنگوی انتظامی کشور درباره نصب دوربین روی لباس همه مأموران پلیس دوباره بر کمبود منابع تأکید کرد و افزود: مشکل اصلی ما بودجه است. اگر مجلس بودجه مناسـب را تصویب کند، با سرعت برای لباس‌های همه مأموران دوربین تهیه خواهد شد.»

سـرهنگ جلیل موقوفه‌ای هم سال گذشـته درباره آخرین وضعیت نصب دوربین روی لباس مأموران پلیس پیشـگیری گفت که در حال حاضر همه گشت‌های ۱۱۰، تیم‌های عملیاتی و یکسـری از واحدهای دارای مأموریت خاص در پلیس به این دوربین‌ها مجهز شده‌اند و در آینده نیز درصورت لزوم تعداد این دوربین‌ها افزایش پیدا خواهد کرد.

رئیس پلیس پیشـگیری تهران بزرگ درباره اینکه آیا استفاده از این دوربین‌ها کمکی به پلیس کـرده یا خیر، می‌افزاید: این دوربین‌ها در رفتار و انجام وظیفه پلیس خیلی تأثیرگذار است. درواقع زمانی که یک جرمی رخ می‌دهد، دیگر مجرم نمی‌تواند منکر آن شود. دوربین‌های ما بسیار تأثیرگذار بوده است. آنچه هست اینکه هنوز موضوع نصب دوربین‌ها ۶سال پس از آغاز آن از یک کلانتری در شرق تهران، طبق انتظار اجرا نشده و همین امر موجب شده که آن بازدارندگی لازم را نداشته باشیم. حال آنکه خود این موضوع حتما در افزایش اقتدار پلیس مؤثر خواهد بود و به تناسب همین اقتدار حتما احساس امنیت در جامعه هم بیش از بیش پررنگ خواهد شد.

کمبود کلانتری در پایتخت و همراهی شهرداری

موضوع کمبود کلانتری از دیگر مواردی است که رفع آن به‌ویژه در پایتخت حتما بر اقتدار پلیس خواهـد افزود؛ موضوعی که سال ۱۳۹۹سـردار حسـین رحیمی، رئیس پلیس پایتخت با اشـاره به برنامه‌ریزی‌های صـورت گرفتـه در فراجا برای سال ۱۴۰۱ گفته بود که قرار است ۲۰کلانتری به شرط تأمین زمین از سوی شـهرداری در تهران بزرگ احداث شود. سردار رحیمی همچنین تأکید کرد: «تاسـیس کلانتری‌های جدید مستلزم همکاری شهرداری تهران است.»

در ابتدای امسال اما علیرضا فخاری، استاندار تهران در رزمایش نوروزی پلیس در پاسخ به سـؤالی درباره ایجاد کلانتری برای استان تهران، گفت که این موضوع در بحث‌های برنامه و بودجه سال پیش‌بینی شده است. در سطح استان تهران ۴۰کلانتری کم داشتیم که یک‌سـوم آنها تأمین شـده و مابقی آن هم در سال جاری و سال آینده در برنامه و بودجه پیش‌بینی می‌شود.

مرزهای کشور از ضرورت انسداد تا هوشمندسازی

دیگر موضوع جدی در تامین امنیت کشـور که از قضا آن هم ارتباط مستقیمی با تامین منابع و موضوع بودجه دارد، مسئله هوشمندسازی و انسداد مرزهاست. آنچه هست اینکه انسداد مرزها در کنار تامیـن بودجه برای تامیـن ابزارهای موردنیاز امروزی و در راسـتای هوشمندسازی پلیس، نیازمند جدیت و پشتکار جمعی مسئولان است. درواقع عزم جدی در این زمینه نیاز است تا با هوشمندسازی مرزها جلوی تلفات انسانی ناشی از ورود و خروج غیرقانونی موادمخدر و اسـلحه گرفته شـود. هوشمندسازی انسـداد مرزها منجر به کاهش تلفات انسانی و همچنین بودجه‌ای کشـور می‌شـود. براین اساس ضرورت هوشمندسازی مرزها در سال‌های اخیر مورد تأکید مسئولان به‌ویژه نیروی انتظامی بوده است. سـال گذشته سردار احمد گودرزی، فرمانده مرزبانی ناجا گفته بود طرح هوشمندسازی و انسداد مرزها در برنامه هفتم از سال آینده در دستور کار قرار دارد و امیدواریم در قالب اجرای این طرح بتوانیم انسداد مرزهای کشور در مناطق مختلف را شاهد باشیم که در این راستا اگر در منطقه مرزی کشور نیاز به احداث برجک، پاسگاه‌های مرزی و نیز تجهیز پاسگاه‌ها باشد، تلاش مضاعفی انجام خواهیم داد.

در همین زمینه، حـدود ۲هفته پیش هم وزیر کشـور با مهم خواندن مرزهای شرقی و امنیت و آرامش مرزها گفت: انسداد کامل مرزهای شرقی در دستور کار است. احمد وحیدی گفت: مرزهای شرقی همیشه برای ما اهمیت بسیاری زیادی دارد و برنامه‌هایی در گذشته نسبت به انسداد این مرزها صورت گرفت، اما کامل نبود.